Székesfehérvár, 1905. XII. évfolyam, 87. szám. Csütörtök, augusztus 1.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló" a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „Fejérmegyei Napló" cim alatt létesitett új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak: I évre 12 kor., ½ évre 6 kor., ¼ évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér I. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Jegyzők figyelmébe.

Ma, amikor a vármegyéknek a parlamentáris rendszerben rejlő ellentállási erejét a kormány és a hatalom igyekszik összetörni; amidőn a törvénytelenül megszületett császári kormány igazságügyminisztere is azt hirdeti, hogy a mostani kormány nem parlamentáris felelős kormány; amidőn az anarchiát a törvények és törvényességek terén a hatalom kezdte meg: fontos dolog, hogy a vármegyei és állami közigazgatásnak felette fontos szervi közegei, a községi jegyzők is magaslatára emelkedjenek hivatásuknak s közhivatalnoki minőségükben ép ugy, mint társadalmi szereplésükben az igaz hazafiui irányzatnak szószólói és apostolai legyenek. Ha közéleti tevékenységüknek tényleg ez az irány mutat utat, az együttérzés gondolata kell. hogy kifejlődjék, megerősödjék közöttök.

A mai nehéz közhivatali pályának szövevényes utain rengeteg vitás kérdés fordul elő; ezeknek az elintézése, megvitatása az elméletileg és gyakorlatilag képzett, sok jeles tagot számlátó jegyzői testületben a „több szem többet lát" elv alapján sokszor vezet sikerre, ami tömörülés, együttes megbeszélés hiányában alig remélhető. De meg közhivatali dolgokban az egyöntetü eljárás, a közös együttműködés annyira fontos és szükséges, hogy e nélkül a jegyzők eredményes szereplése alig tételezhető fel.

Ezeket figyelembe véve csodálkozva kell konstatálnunk a fejérmegyei jegyzőegyesület felhivásából, hogy az egyesületet, mely oly sok és szép sikerre mutathat rá eddigi működése folyamán, további fenmaradásában megrendithetne a tagok érdeklődésének hiánya, a tagdijak pontos be nem fizetése Örök szégyene volna a vármegye jegyzői karának, ha tisztán anyagiakon mulna ennek az egyesületnek életképessége.

Megszivlelésül lapunk vezető helyén adunk helyet az elnökség felhivásának, melyet az alábbi szószerinti szövegezéssel vettünk:

Kedves Kartársak!

Egyletünk választmánya a f. évi april hó 10-én tartott ülésében komolyan foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az egylet a jelenlegi viszonyok között képes-e a további működésre, vagyis más szóval: életképes-e? A válasz pedig — sajnos — de egyhangulag az volt, hogy nem. És a választmánynak ezen véleménye nem is valami hosszas tanácskozás utan szürődött le; csupán egy pillantást kellett vetnünk az előterjesztett tagdij hátraléki kimutatásra, és a választmánynak minden egyes tagja menten készen lehetett a fenti véleménnyel. Mert a tagdij hátralék bizony — kedves kartársak — siralmasan sok. És ezen okvetlenül segiteni kell; mert hiszen minden egyes kartársunk beláthatja, hogy igy nem prosperálhatunk. Az egyletnek, mint mindenféle életet élni akaró intézménynek, megvannak a maga kiadásai és csak természetes, hogy ezek fedezetet igényelnek. A mennyiben tehát sziveteken fekszik egyletünk sorsa és komolyan érzitek annak szükségét, hogy ezen intézmény továbbra is életképes és virágzó legyen; gondoskodjatok a legjobb indulattal arról, hogy a szükséges fedezet az egyletnek mindig rendelkezésére álljon; ezt pedig a tagdijak pontos fizetése szépen elérhetővé teszik. Az erkölcsi támogatást pedig nyujtsátok azáltal, hogy az egylet közgyülésein tömegesen megjelenve, az egyletbe tevékenységet, mozgékonyságot és mindig frissebb szellemet visztek bele.

Ezt kérjük egyelőre tőletek, de ezt nagyon kérjük,

Ha pedig ugy vélitek, hogy a vezetőség vagy nem tud, vagy nem képes feladatának magaslatán állani, — amire különben a multak eléggé rácáfoltak — és a jelenlegi lanyhaságot, mintegy bizalmatlanságot akarjátok az egylet vezetőségével szemben nyilvánitani, ugy a mi válaszunk ez: ám legyen, mi levonjuk a konzekvenciát és félre állunk, igérvén, hogy mint közkatonák is iparkodunk megtenni a magunkét és az intézménynek továbbra is lelkes támogatói maradunk.

A létező bajokat ezen két orvoslási mód teljesen meggyógyithatja és akkor a beteg ismét egészséges lehet és munkához láthat. E mellett a két orvoslási mód mellett van még egy harmadik is; ám ez a gyógyitásnak, az életrehivásnak már a negativuma, ez maga a — halál; a betegnek az élők sorából való csendes kimulása. Ezt azonban, mint ultima ráctiót egyelőre mellőzzük. — Hátha még nem halt meg a leányzó, csak alszik. — Tehát viribus unitis!

E jelmondat hangsúlyozása mellett midőn vagyunk kartársi szives üdvözlettel, egyben még arra kérünk benneteket, sziveskedjetek esetleges helyváltozásaitokat, az egylet kiadvanyainak és

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A mennyasszony.

Thoresen svéd rajza.

A mikor a nyári halászat ideje befejeződik, megkezdődnek egyuttal a házasságkötések. Ez onnan van, mert a férfiaknak csak ilyenkor van idejük, a halászaton kivül egyébre is gondolni ilyen tájban van a legtöbb pénzük, aztán meg a téli halászat beálltáig van egypár heverő hónap, mely alatt belekóstolhatnak a családi élet boldogságába. Mert a mikor beáll a téli idő, a férfiak ujra fölkerekednek s halászatra indulnak. Ez pedig olyan veszedelemmel járó dolog, mert gyakran megesik, hogy egyik-másik fiatal halász viszont sem látja többé otthonát.

Rendesen az a szokás, hogy egyszerre több párt is adnak össze. A fiatal legények és a fiatal leányok komolyan állnak az oltár körül. Különösen a legények arcán hiába keresné az ember azt a könnyelmű, dévaj mosolyt, mely a halásznépségre annyira jellemző. Az oltár előtt bizony még a halászember is nekikomolyodik. Látni az arcukról, hogy igen jól tudják, milyen komoly dolog a házasságkötés.

A skorpeni kis templomban is esküvőre készültek. Vasárnap volt s csodálatosképen csak egy pár jelentkezett. A vőlegény skorpeni gyerek volt, a mennyasszony Jökkelfjordból való.

Szombaton a vőlegény fölment a sziget éjszaki részére, a honnan kilátás nyilt a tengerre. Várta a násznépet. Ugy egyeztek volt meg, hogy már szombaton estére megérkeznek, nehogy az éjszakát a tengeren kellessen eltölteniök. A mennasszonynak különösen már jóval előbb kellett volna elindulnia, mert Jökkelfjord jó messzire vagyon Skorpentől.

Even (igy hivták a vőlegényt) aggodalmasan vizsgalta a tengert meg az eget. Árnyek és fény gyorsan váltakozott az égen s a tenger belseje mintha zugott, morajlott volna. Ugy látszott, hogy vihar van készülőben. De azért Even nem esett kétségbe. Tudta jól, hogy a mennyasszony hozzátartozói is halászemberek, a kik mindenesetre fontolóra vettek mindent s ugy indultak el hazulról, hogy még idejekorán érkezhessenek meg Skorpenbe.

A nap folyamán egypár halászbárka kötött ki Skopennél, de Jökkelfjordból senki sem jött. A járókelők, a kik megfordultak a kikötőben, azt mondották, hogy az erős szeljárás miatt aligha jön bárka Jökkelfjordból.

Even nem sokat adott a szóbeszédre, végre azonban kénytelen volt belátni, hogy ezeknek az embereknek igazuk lehet. A szél Jökkelfjordban legalább kétszer olyan heves, mint Skorpenben s ilyenkor nagy könnyelmüség volna tengerre bocsátani a bárkát.

Végre kifogyott a türelméből. Nem volt félős vagy ijedős természetü, de most mégis összeszorult a szive. Szó nélkül lesietett a tengerpartra, eloldotta a csónakját s néhány pillanat mulva kievezett a sik tengerre. Nem sok időbe telt s Even bárkája eltünt a parton járók szemei elől

Még eddig soha eszébe sem jutott, hogy ő a mátkájáért kockára tenné az életét is. Igaz, hogy a dolog az utolsó napig nagyon simán ment. Egy alkalommal meglátta a leányt a misén. Beleszeretett s habozás nélkül megkérte. A leány igent mondott. Azóta Even fáradozott, izzadott, hogy szerény otthont teremtsen a maga meg a felesége számára.

A kis kunyhó már készen állott, hogy egyszerü, barátságos falai közé fogadja a fiatal asszonykát. És épen, most, félnappal az eskövőjük előtt, közéjük lép a sors és irigyen szétválasztja őket.

De Even megkeresi mátkáját, ha életébe kerül is. Mindamellett csakhamar kénytelen volt bevonni a vitorlát. A szél épen ellene fujt s Even kétségbeesett erővel evezett a szél ellen. De minden erőlködése hiábavaló volt. A vihart nem tudta lecsöndesiteni. A távolban föltünt Jökkelfjord. A tenger hullámai vadul csapkodtak körülötte. Even belátta, hogy a kikötőből kievezni épen olyan halálos veszedelem, mint az, a mit ő akar, hogy tudniillik bejusson a jökkelfjordi kikötőbe.

A vihar Spildernnél szárazra vetette. Even a sziklás tenger parton töltötte az éjszakát.

Hajnalhasadáskor ismét vizre bocsájtotta a bárkát. Minthogy Jökkelfjord felé a vihar miatt ugy is hasztalan iparkodott volna, megforditotta a kormányrudat s evezni kezdett — hazafelé.

Dél felé járt az idő, a mikor megérkezett Sokrpenbe. A falu népe épen kijött a miséről

Mai lapunk 4 oldal.

00000094

megkereséseinek pontos kézhez juttathatása céljából az elnökséggel rendesen közölni.

Ferenczy János, egyleti főjegyző. **Szabó Sándor,** egyleti elnök.

Akarjuk hinni, hogy a most közölt felhivás nem lesz a pusztába kiáltónak szava, hanem haladék nélkül megteremti azt az érdeklődést, amelyre ennek a nagyfontosságu egyesületnek ugy erkölcsi, mint anyagi szempontból szüksége van. Igyekezzék minden jegyző kiki a saját hatalmi köre, tehetsége és képessége szerint odahatni, hogy az egyesület életképessége nemcsak hogy meg ne bénuljon, de azon kell lenni, hogy minél szélesebb körü tevékenységével elérje azt a célt, melyet az ügybuzgó alapitók maguk elé tüztek.

Valóban kishitűeknek kellene lennünk, ha nem rem élhetnők, hogy a felhivás a legrövidebb idő alatt összehozza jegyzőinket a saját közönyük folytán megbénitott egyesület reorganizációjára. Szerintünk ez az alapos kúrának egyetlen módja, mert tudtunkkal az egyesület vezetőiben soh' sem hiányzott a jóakaratu ambició, de a rátermettség, képesség sem az eredményes működés előkészitésében. Minden egyes jegyző kell, hogy érezze a felelősség súlyát a felvetett kérdésnek sikeres és mielőbbi megoldásában.

UJDONSÁGOK.

Fejérvármegye ellenállása. A negyvenesztendős zsidó-liberalis rendszernek, a hatalmi kényuralomnak megmohosodott fövege alatt itt-ott még megszületik egy-egy agyrém, hogy teljes megsemmisülésükben annál hatalmasabban nyilatkozzék meg a nemzet sujtó ítéletében rejlő erős igazság. Kristóffy, a szocialistákkal parulázó belügyminiszter megsemmisiti ugyan holmi ügyefogyott indokolással a törvényhatóságok határozatait, ezek azonban a törvénytelen kormány tiltó rendelkezését figyelmen kivül hagyva határozott lépesekkel haladnak előre az alkotmányvédő nagy munkában.

A Fejérvármegye törvényhatósága által kiküldött 50 tagu bizottsag tegnap tartotta első ülését, mely alkalommal jelenvoltak: Balassa Gyula, Bóné Gyula, Balogh György, Balogh Sándor, Babay Kálmán, Czimbál Ferenc, Cseh Mihály, Csilléry Sándor, Durneisz Sándor báró, Grünfeld Ignác, Hollósy Ernő, dr. Horváth Gyula, Kenessey Gyula, Koller Tivadar, Keifler János, Lehóczky Dániel, dr. Pajzs Gyula, Ramsperger János, Rosenfeld Henrich, Vancsay István, Koller Pál Aladár grófok.

A bizottság első sorban is megválasztotta az elnökséget. Elnök lett *Zichy* Jenő gróf, alelnökök: Kenessey Gyula és Balogh György biz. tagok. Az elnökség megválasztása után a bizottság kimondta, hogy a teendőket zárt ülésen beszélik meg, a határozatokról azonban a sajtót értesiti. Ezek után határozatilag kimondta a bizottság, hogy dacára a főispáni felterjesztésének, mely a vármegye törvényhatóságának tiltó határozatát törvényesség szempontjából kormányhatósági felülbiralatra felterjesztette, a határozatot késedelem nélkül végrehajtandónak tartja, mert nem sorolja azon határozatok köze, amelyeknél az 1886: XXI. 57. illetve 5. §-a miniszteri jóváhagyás nélkül a végrehajtást tiltja. Az a kormány, melynek épen törvényessége ellen foglal állást a vármegye, ezen vármegyei állásfoglalás felülbiralatára csak azért is illetéktelen, mert hisz épen törvényessége tetetik kérdőjegy tárgyává.

A határozat második része a tisztviselők esetleges sérelmével foglalkozik. Ha a határozat megsemmisitése esetén a tisztviselőket bármiféle érdeksérelem érné, a határozat világosan kimondja, hogy az ily tisztviselők a vármegye részéről minden irányban kártalanittatnak. A módozatokra egy öt tagu bizottság tesz javaslatot, mely bizottság tagjai: Kenessey Gyula, Racz Endre, Zichy Aladár gróf, Rosenfeld Henrik és Koller Pál. E bizottság f. hó 8-án tartja első ülését úgy, hogy a f. hó 21-én tartandó rendkivüli közgyülésen a tisztviselők kártalanitására és teljes védelmére vonatkozó konkrét javaslat tárgyalható lesz.

— **Városi tanácsülés.** Székesfehérvár szab. kir. város tanácsa ma délelőtt ülést tartott. Az ülés tárgyát Juth István főszámvevőnek a tanácshoz intezett, ama kérdése képezte, hogy miféle eljárást alkalmazzon az adók beszedése körül. A tanács kimondotta, hogy az 1904-ik évi hátralékos adók beszedendők és átadandók az állami adóyéntárnak. A meg nem szavazott vagyis az 1905. évi adók beszedésére vonatkozólag pedig a közgyülés határozata irányadó.

Rauscher Béla 25 éves szolgálati jubileuma. Rauscher Béla delivasuti műhely főnök, városunk társadalmi életének közszeretetben álló ágilis tagja, aki valóságos atyai szeretettel viseli szivén munkásai sorsát, ma ünnepelte 25 éves szolgálatának jubileumát. A jubiláns szerénységére vall a csendben lefolyt ünnepély is. Ma reggel 8 órakor a műhelyi tisztikar a rajzteremben összegyülve várta a mit sem sejtő főnököt, akit beléptekor viharos éljenzéssel fogadtak. A tisztikar nevében Pálmai János felügyelő, a munkások nevében pedig Orbán Ferenc üdvözölték a jubilánst, kinek a tisztikar ajándékkép egy vert ezüstből készült emléktárgyat nyujtott át. Rauscher Béla felügyelő könnyekig meghatva mondott köszönetet a megemlékezésért. Az ünnepelt tiszteletére este 8 órakor a műhelyi tisztviselők társasvacsorát rendeztek a Latzkovits-féle vendéglőben.

— **Miniszteri köszönet.** Rövid kis híradás jelzi, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter *Schneighardt* Veremund moóri kapucinus-atyának, móri róm. kath. iskolaszéki tagnak az ottani r. kath. iskola épitési céljaira tett 500 korona adományért köszönetét nyilvánitotta. — Mi ez a kis köszönet ahhoz az értékes és teljesen soha le nem róható hálához képest, melylyel Moór katholikus közönsége ragaszkodik P. Veremundhoz, aki népmentési nagy munkájában fáradalmat, időt nem kiméive szinte emberfeletti tevékenységet fejt ki már évek óta s ezzel csakugyan oly hálára kötelezi a moóri közönséget, amit az életben leróni sem képesek. Az Isten áldása legyen a közélet derék munkásának fáradozásán!

A Szent Ferenc-rendiek köréből. A Ferenc-rendiek Mária-provinciájában mult hó 18-20-án tartott kiskáptalan határozatából minket közelebbről érdeklő, a következő voltozások történtek: *Kiss* Arisztid, aki városunkban éveken át volt s a kit legutóbb a zsidó-liberális lapok holmi szókéssel vádoltak, egészségi okokból a szentföldi misszióból hazatérve Szombathelyre, *Bécsi* Vazul pedig Székesfehérvárról Nagyszombatba helyeztettek át.

— **Kinevezés.** A honvédelmi miniszter *Fábos* György I. oszt. számvevő altisztet a 17 honvéd gyalogezred élelmező tiszthelyettessé nevezte ki.

Aratóünnep. Szép ünnep folyt le vasárnap Sárszentmihályon gróf Zichy Rafael birtokán. A gazda és munkásai békés együttérzésének és kölcsönös megbecsülésének megnyilatkozása volt a lefolyt aratóünnep, amelyen gróf Zichy Rafael a földesur, fiatal bájos nejével szül. Pallavicini Edina őrgrófnővel jelent meg. A grófnőtől minden egyes munkás kapott valami ajándékot. A férfiak

---

Even félreállott az utból, mintha nem is tartoznék ezek közé az emberek közé. És nem is tartozott közéjük, mert hiszen nem volt párja. Halványan és fáradtan osont haza s a mikor a kunyhójában megérkezett, összecsesett, mint a kiből elszállt a lélek.

A faluban széltiben-hosszában egyéb ról nem beszéltek, mint az Even dolgáról. Mindenki sajnálta őt s habár valamennyien szerencsétlenséget sejtettek, mégis kimentek a sziklás partra s kinézegettek a tengerre, hátha mégis megjön a menyasszony bárkája?

Alkonyatkor elült a vihar. De a tenger még erősen tajtékzott és senki sem merte volna vizre bocsátani a csónakját.

Hirtelen a távolban egy fehér folt tünt fel.

Vajjon vitorla-e? kérdezték egymástól a partonállók.

Egypár suhanc elszaladt Even kunyhójához s hangosan kiabálta:

Jön a bárka! Jön a bárka!

Mi történt? — kérdé Even, felriadva sötét álmodozásából.

A mátkacsónak, — kiabáltak a suhancok.

Azután Even is, a fiúkok is gyors futásnak eredtek a part felé. Even fölkuszott a legmagasabb sziklára és egész testében reszketett.

Valóban a mátkacsónak volna?

E kérdésre senki sem tudott feleletet adni. Annyi azonban bizonyos volt, hogy a csonakban ülők életveszedelemben forognak.

A csónak mindinkább közeledett a parthoz.

— A jökkelfjordiak! — kiáltotta az egyik partonálló s Even lélekszakadva rohant le a sziklacsucsról.

A menyasszony kiszállott a partra. Even kezét nyujtotta arájának. Mind a ketten annyira reszkettek, hogy szólni sem tudtak.

A mátkacsónak szombaton délelőtt indult el jökkelfjordból s a nyilt tengeren utolérte a vihar, mely végre a Spildern éjszaki partjára vetette őket. Itt töltötték az egész éjszakát, nedvesen, átázott ruháikban. Reggel ujból utrakeltek. De a hullámok minduntalan becsaptak a csónakba, ugy, hogy vissza kellett fordulniok. Délután mégis engedett egy kissé a szél, ugy, hogy ismét vizre bocsátották a csónakot s végre sikerült is megérkezniök.

A falu népe mind kigyült a tengerpartra. Körülvették az elveszettnek hitt embereket s kérdésekkel ostromolták őket. Even még mindig az arája kezét szorongatta. A lelkész is kilépett a házából s a járó kelőktől megkérdezte, mi történt a tengerparton. A szatócsné gyermekeitől környezve lelkendezve szalad a tengerpartra s a mint megpillantotta a menyasszonyt, azonnal karjaiba ölelte. A szatócsné volt a falu esze s nagyrabecsülte őt mindenki.

— Nos hát leányom, öltözzünk csak hamar menyasszonyi díszbe.

— Már elmult kilenc óra, szólt Even busan a templom felé nézett.

— Mitsem tesz, — mondta a szatócsné s azonnal elszaladt a lelkészhez. Kis várlatva visszajött és igy szólt:

— Jertek gyermekeim a paphoz. Azonnal összeád benneteket.

Azzal kézen fogta a menyasszonyt s vitte magával. Even is hazasietett, hogy kicsinositsa magát.

A szatócsné embereket küldött a templomba, hogy meggyujtsák az oltári gyertyákat s még a magáéból is küldött egypár szál gyertyát.

Félóra mulva megjött Even is ünneplő ruhában, hogy oltár elé vezesse a menyasszonyát.

A szertartás után a lelkész megható beszédet mondott, melynek a refrénje az volt, hogy az élet tele van szükséggel és veszedelemmel.

A beszéd után zsoltárt énekeltek s a közönség a kórussal együtt énekelt.

A mikor Even uj otthonába vezette a fiatal asszonyt, ez még mindig reszketett attól a halálos félelemtől, melyet a tengeren kellett kiállania.

— Istenem, ha te majd ilyen zord időben künn lész a tengeren, engem megöl itthon az aggodalom.

— Az élet tele van veszedelemmel, ezt mondta a tisztelendő ur. Bizzál Istenben, ő soha sem hagyja el azokat a kik az ő utjain járnak.

Igy szólt a fiatal férj, kinek arcáról már eltünt az aggodalom s a ki csak a boldog jövőt látta, a melynek küszöbén állott.

00000095

egy-egy pompás selmeci pipát, egy zacskó dohányt; a nők csinos fejkendőt és kötényt. Az aratók hálás szivvel mondtak köszönetet az ajándékokért és köszönetüket fejezték ki ugy a földesur, mint Tóth Dezső kasznár előtt is. Az ünnepélyen a környék intelligenciája is résztvett.

— **Prielle Kornélia a szanatóriumban.** *Prielle* Kornélia szerelmi regényében, melyről megemlékeztünk, bekövetkezett a modern regények sablonos fordulata: a Nemzeti Szinház agg művésznőjét családja a Margitszigeti szanatóriumba szallitotta. Erre a lépésre az a körülmény késztette a családot, mert a művésznő még mindig mély vonzalommal viseltetik Hoske (Rozsnyay) Kalmán iránt. Prielle Kornéliával nem közölték, hogy a szanatóriumba viszik. Szombaton délután kocsiba ültették és rokonaival a budai országuton át a margitszigeti szanatóriumba hajtattak. A művésznő nem ellenkezett, mikor megtudta, hogy szanatóriumba került. Martin dr., az intézet igazgatója kijelentette, hogy a beteg néhány het alatt teljesen meggyógyul.

— **A perkátai bicska ujabb áldozata.** Az erős mezei munkában egész héten át elfoglalt fiatalság vasárnap délutáni szórakozásáról hol nem gondoskodnak az élelmes korcsmárosok?! A hétköznap vizhez szokott torok ilyenkor sürübben nyeli a hegy levét, a zene bódító hangja kicsapongásra féktelenkedésre ingerli a kedélyt. Pajkosságból, ki nagyobb legény, ellenfelekké teszi az azelőtt jó barátot vagy rokont, a régebbi keletü viszály ily alkalmakkor fel-felujjul: két táborra osztja a verekedésre mindig kész ifjuságot, poharak repülése, székek, fahasábok emelkedése, az élesre fent bicska megvillanása sikoltozásra szólitja a fehérnépet, birokra készteti még az aludt vért is. Igy történt vasárnap este 6 óra tájban a korcsma előtt *Nagyperkátán is. Pavlicsek* Mihály 29 éves, ölestermetü fiatalember, 2 gyermek atyja, unokatestvére *Móker* Gáspán 22 éves, hitvány, vézna külsejü legény bicskájától szíven találva, egy jajszó nélkül, halva maradt a csatatéren. Bevert fejü, kiszurt szemü, véres ábrázatu legények menekülése csak érdekesebbé tette az izgalmas jelenetet. A csendőrség rögtön letartóztatta, vasra verte a gyilkost, ki legénytársai egybehangzó vallomásai dacára eleinte konokul tagadta, reggel belátta nagy gonoszságát s azt is bevallotta, hova rejtette el menekülése közben az öldöklő kést. Ideje volna már, sok embereletet mentenének meg a hazának, vagyont a családnak a korcsmák vasárnapi bezárása üdvös törvényeinek minél előbbi behozatalával.

— **Fogházra itélt végrehajtó.** Mészöly József móri kir. járásbirósági végrehajtó sikkasztási ügyében a napokban hozott ítéletet a helybeli kir. törvényszék. A kir. ügyész két rendbeli hivatali sikkasztással miatt emelt vádat, azonban a kir. törvényszék a főtárgyalás befejeztével és adatai alapján elfogadta vádlott védőjének, dr. Adler Artur móri ügyvédnek a büneselekmény minositésére vonatkozó előterjesztését és csupán vétségnek minősitette a sikkasztásokat. A biróság hosszu tanácskozás után Mészöly Józsefet háromhónapi fogházra, politikai jogainak 1 évig terjedő felfüggesztésére és hivatalvesztésre itélte.

— **Folyékony és romló küldemények a postán.** A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint ismételten előfordult, hogy friss hust, zsiradékokat és folyadékokat tartalmazó csomagok a csomagolás elégtelen volta miatt megsérültek és ezáltal más csomagokban kárt tettek. Ezért a miniszter elrendelte, hogy ha folyadékot, zsiradékot, friss hust stb. tartalmazó küldemény, mely nem előirt módon van csomagolva és ez a külső körülmény hamis tartalomnyilvánitas, vagy a külső burkolat egyébként kifogástalan volta miatt a feladásnál megállapitható nem volt, más küldeményekben vagy a postahivatalokban azok szereiben, eszközeiben stb. kárt tesz, ugy az okozott kárért a csomag feladója felelős.

— **Ismét a szülői gondatlanság.** Horváth István és felesége minden felügyelet nélkül hagyták otthon 3 éves kis leányukat felsővárosi lakásukon. A gyermek játék közben a maróluggal teli üvegből ivott és sulyos belső sérüléseket szenvedett. A gyermeknek dr. Riffer Géza orvos nyujtotta az első segélyt, aki az esetet bejelentette a rendőrségen. A vizsgálat meginduit, annak megállapitására, hogy az esetért a szülőket menynyiben terheli felelőség.

— **Országos sörárpavásár Miskolcon.** A budapesti kereskedelmi és iparkamra értesiti az érdekelt köröket, hogy f. év augusztus hó 22-én Miskolcon a vármegye nagytermében a VIII. országos sörárpavásár fog megtartatni. A vásár az emlitett napon délelőtt 10—12, délutan pedig 2—4-ig tart. Bővebb részletek a kamara irodájában a hivatalos idő alatt tudhatók meg.

— **Névváltoztatás.** Ganzl Aladár móri illetőségü, budapesti lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Gáspár"-ra változtatta.

— **Pusztavám lángokban.** Remes pusztulásról tanuskodik Pusztavám község képe. Huszon két lakóház és mintegy negyven melléképület megfüstösödött, rombadólt falai között siránkozik a község lakosságának egy jó része, amely alig hat óra leforgása alatt egy borzasztó tüzvész által mindenétől megfosztva koldussá lett. A tüz julius 28-án délután 4 órakor támadt Stettner Mátyás házánál, valószinüleg gyujtogatás folytán. A felülkerekedett szél hordta a lángot és csak hamar egy egész utcát körülfontak a langnyelvek. Mentésről szó sem lehetett. Úgy a községi tüzoltóság, valamint a móri önkéntes tüzoltók emberfölötti munkát végeztek a tüz terjedésének megakadályozására, de munkájuk hasztalannak bizonyult. Nagy hátrányára volt a tüzoltók munkájának a vizhiány. A leégett házaknak csak egy része volt biztositva.

— **Revolveres péklegény.** Steininger Mór lepsényi péklegény a Rózsaskertben részeg állapotban összeveszett társaival és revolverrel támadt rájuk, lelövéssel fenyegetve őket. A kertben levő Osváth Sándor rendőr csavarta ki a revolvert Steininger kezéből, akit azután a városházra kisért. A revolveres Steiniger felett a kihágási ügyosztály fog itélkezni.

— **Egy javitóintézeti növendék balesete.** Katruska István 16 éves javitóintézeti növendék vasárnap délután társaival együtt az intézet kertjében játszott. Katruska István és társai a vasnyujtóra egy hintát kötöttek, amelyre ülőül egy odvas deszkát helyeztek. Katruska volt az első, aki felült a hintára. Hintázás közben a deszka eltörött és fiu fejjel a földre bukott. Társai vitték be az intézeti betegszobába, ahol az előhivott orvos agyrázkódást konstatált rajta. Katruska ezideig még nem tért eszméletre.

— **Tüz Csákváron.** Csákváron a napokban este 9 órakor rémes kongatás verte fel a község lakóit. Jakab Gábor kisbirtokos telkén egy gabonaasztag gyuladt ki. Szerencsére szélcsend uralkodott és a lakosok legnagyobb része a faluban volt, igy csakhamar sikerult a tüzet lokalizálni. A kár körülbelül 315 korona. A tüz valószinüleg gyujtogatásból keletkezett

— **Vásárok a megyében.** Az állatbetegség miatt elhalasztott *bicskei* országos állatvásár augusztus hó 22-én, a kirakodó vásár pedig 23-án fog megtartatni. — *Érd* községben az országos marhavásár augusztus hó 7-én, a kirakódóvásár augusztus hó 8-án lesz. Veszmentes helyről mindenféle állat felhajtható. — Az *isztimiéri* országos vásárt, amely augusztus hó 7-ik napján lett volna megtartandó, a környéken uralkodó ragályos száj- és körömfájás miatt bizonytalan időre elhalasztottá.

— **Ujitás az állami távbeszélőknél.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az időleges (nyári, téli) távbeszélő állomások üzembentartásának eddigi korlatozását (május 1-től október 31-ig, illetve október 1-től április 30-ig) megszüntette és megengedte, hogy ezentul az időleges távbeszélő állomások minimális 6 havi, de kivánságra 7-, 9 havi időtartamra is, az előfizetők által tetszés szerint megállapitott bármely hó 1-én kezdődő üzemmel berendezthessenek. Az előfizető köteles ilyen időleges távbeszélő állomás után az évi állomások előfizetési dijának megfelelő hányadát: városi távbeszélő hálózatoknál legalább két időszakra (két évben), környékbeli és törvényhatósági távbeszélő hálózatoknál legalább három időszakra (három évben) időleges havi, illetve negyedévi részletekben megfizetni még abban az esetben is, ha a távbeszélő állomást az általa megallapitott időszakon belül nem egész időn át használná.

Egy évig használt, kitünő vadászfegyver olcsón eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

— **Borkiállítás a Tátrában.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete f. é. augusztus 19—23. Tátra-Lomniczon borkiállitást rendez. Célja ezen kiállitásnak az, hogy Magyarország legnagyobb idegenforgalommal biró helyén: a Tátrában mutassa be legkitünőbb pincegazdaságaink termékeit. Sikerült is e célból több mint ötven szőlőtermelőt megnyerni, hogy azok közel 200 leghiválóbb fehér és vörös, pecsenye- és csemegeboraikat beküldjék és a kiállitáson megforduló közönségnek bemutassák. Minden elfogultság nélkül jelezhető, hogy ezek a borok méltóan fogják a magyar borászatot képviselni és bizonyitékot szolgáltatnak arra nézve, hogy borterme lésünk ma ismét joggal kiváló helyet követel maga számára a világversenyben. Egyedül az a körülmény, hogy az összes borminták nak több mint egynegyedrésze a Tokaj-Hegyaljáról került ki, biztositja ezen borkiállitásnak látogatottságát és borminták kelendőségét. A M. Sz. O. E.-nek szálodákban van a kiállitást augusztus 19-én szüreti ünnepélyével megnyitni, az egész kiállitás alatt pedig korai csemegeszőlőt is árusitani. Tekintettel arra, hogy a Tátra augusztusban amugy is ugy bel-, mint külföldiek részéről nagy látogatottságnak örvend, sziveskedjenek bir kosaink közül azok, kik ezen kiállitás alkalmából Tátra-Lomnicon jelen lenni akarnak, ezen szándékukat legkésőbben augusztus 12-ig vagy a jelzett üdülőhely igazgatóságával, vagy a Magyar Szőlősgazdák Országos egyesületének igazgatóságával (Budapest, Üllői-ut 25.) tudatni, hogy az kellő időben lakásról gondoskodhasson.

— **Verekedő székelyek.** Egy székely házalókból álló nyolc tagu karavánban vasárnap délelőtt kiütött a háboru és nagy ribiliót csaptak a csikvári sorompó tájékán. Előbb a Prikkel féle vendéglő ajtajának két ablakát verték be, de mivel a kárt megtéritették, ez ügyben nem tétetett ellenük panasz. Később a sorompónál folytatták a harcot, miközben egyik társukat Rostási Marit meg is szurták. — Printyi Máté és hét házaló társa ilyenformán a rendőrségre került, a hol 1-1 napi elzárásra és 10—10 korona pénzbüntetésre itélték őket. A verekedő székelyek megnyugodtak az itéletben, lefizették a 80 koronát és leültek az 1-1 napot.

— **Állategészségügy.** Kápolnásnyéken a sertésvész járványszerüleg fellépett. Az óvintézkedések megtéttettek.

— **A vendég.** Lendvai Mihály csutora-utcai legény alaposan felöntve a garatra, vasárnap délután beállitott Neumann Vilmos berényi-uti szatócs boltjába és pálinkát kért. Neumann megtagadta a részeg ember kérelmét, mire ez a kereskedőt és feleségét tettleg bántalmazta, majd pedig Neumann óráját kiszakitva annak zsebéből, tavozott az üzletből. Éppen arra járt Simon Sándor rendőralkapitány, a ki a részeg atyafitól elvette a lopott órát és Lendvait bekisértette a városházára. A házártos ember ellen lopás, ingó vagyon rongálás és becsületsértés cimén megindult az eljárás.

Olcsóbb lett a deneturált spiritusz! Julius 31-től kezdve **literje 48 fillér: LANGRAF GÁBOR és FIA gépszij és bőrkereskedésében Jókai-utca 8.** — Ugyanitt a **legjobb és legbizhatóbb cipőkrémek** kapható a **legolcsóbb árakon.** — Fernolendt csász. és kir. udvari szállitó világhirü vegyészeti gyárának főraktára. — **Fernolend fénymáz** (suviksz) 6, 10 és 20 filléres dobozokban. — **Szarvasbőrfesték.** — **Orosz bőrkenőcs,** mely a bőrt puhává, tartóssá és vizmentessé teszi. — A bőr konzerválásához szükséglendő cikkek eredeti gyári árakon.

Bor eladás!

Kitünő, tisztán kezelt, öreghegyi boraimat a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Ujbor . . . . . 28 kr.
Ábor . . . . . 32 „
Vörösbor . . . . 36 „

literes zárt palackban.

Németh János,
Simor-utca (Buza-piac) 37. szám.

00000096

IRODALOM.

A vallásváltoztatás jogi monografiája. *Hanny* Ferenc dr., pécsi theologiai tanár, jogi iró, a jogelmélet szempontjából érdekes, a joggyakorlat szempontjából pedig hasznos könyvet bocsát most közre e cimmel: *„A vallásváltoztatás az egyházjog és a magyar államjog szerint."* (Pécs. Taizs József nyomdája. 330 lap. Ára 6 korona. Megrendelhető szerzőnél: Pécs, szeminárium.) - Az egész mű öt fejezetből áll. Az I. fejezetben a katholikus egyházjog elvei szerint azon kérdést vitatja meg a szerző: ismer-e a katholikus egyházjog vallásváltoztatást és milyen irányban és mérvben. A II. pontban ugyanezen kérdést veti fel az államjogok szempontjából. A III. fejezetben szerző előadja a katholikus egyháznak tételes jogát a vallásváltoztatásra nézve, nevezetesen az egyházjogi szabályokat és eljárást a keresztség utján való megtérésnél, az egyházzal való kiengesztelődés (reconciliacio haeretici) utján való megtérésnél és végre per analogiam ide veszi szerző a „mutatio ritus catolici" tekintetében ma érvényes katholikus egyházjogi szabályok ismertetését is, nem feledkezve el azon szabályokról sem, amelyeket követ az egyházjog a vallásváltoztató vagy ritusváltoztató szülőktől származó gyermekek vallása, illetőleg ritusa tekintetében. A IV. fejezetben szerző a vallásváltoztatásra ugy az „áttérés"-re, mint a felekezetlenségbe való „kilépés" re vagy az abból valamely vallásba való „belépés"-re vonatkozó tételes magyar államjogot adja egész teljességében. A tételes jogi tárgyalás homlokterében ismét két vitakérdés áll: az egyik azon felfogás (Kmety K. dr., Konek S. dr., Antal Gy. dr., Knorr A., Dunay J.) ellen irányul, mintha 1895. év óta a vallásváltoztatás minden esetében, tehát az „áttérés" eseteiben is, a közigazgatási hatóságnak is volna szerepe; a másik pedig azon gyakorlat ellen, mintha az 1895. év előtt született izraelitáknak nem kellene jelentkezniök a rabbi előtt, ha az izraelita vallásról valamely keresztény vallásra áttérni és megkeresztelkedni akarnak. Az V. fejezetben szószerinti szövegben közli szerző a vallásváltozásra vonatkozó, ma érvényes fő jogforrásokat és bemutatja az áttéréseknek, kilépések és belépéseknek 1896—1903. évekről szóló statisztikai adatait. Bő kivonatot nyujtó tartalomjegyzék és kimeritő betürendes tárgy és névmutató fejezi be a munkát.

Nyilttér.*)

Válasz.

Ketskés Elek ur a F. N. 85. számában olyan modorban válaszol a 82. számban megjelent soraimra, hogy ama kijelentésem dacára, miszerint a vitás ügyben minden további cikkezéstől tartózkodni fogok, mégis kénytelen vagyok cikkére reflektálni. Ketskes ur az általam felhozott tényekre egy szót sem felel, hanem ahelyett gunyolódással, gorombáskodással, durva sértegetésekkel akarja az ügyet elintézni. Ezen téren semmi kedvem sincs versenyre kelni vele, mert tudom, hogy ebben ő utolérhetetlen mester. De a megtámadott egyéni reputációm védelmére kijelentem, hogy olyan egyén részéről, ki a „Székesfehérvár és Vidéke" 1904. évi julius 30-iki számában megjelent következő szavakat: „A közlemény irójának Ketskés Elek kéntornak otrombaságai ugy a jelenben, mint a jövőben annál kevésbbé érinthetik személyemet, mivel én őt egy izben többek jelenlétében már ki is utasitottam szerkesztőségi helyiségemből. Dr. Lurja Aladár". Szó nélkül zsebre vágta, s kivel az eme nyilatkozatban emlitett esethez hasonló kalamitás máshol is megesett, végre, kinek beszámithatatlanságáról hozzá legközelebb álló egyén állitott ki irásbeli bizonyitványt, melyet saját szemeimmel láttam, ilyen egyén részéről semmiféle támadás vagy gorombáskodás rám nézve sértő nem lehet. Ezzel végleg leszámoltam Ketskés urral.

Székesfehérvár, 1905. aug. 1.

Kniesz Ferenc.

*) E rovatban közlöttekert nem vállal felelősséget a Szerk.

Székesfehérvár szab. kir. város hatósága.

10454|1905.

Árlejtési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város a Mantz-féle kisded óvodának az e végre kijelelt helyen és telken a városi közgyülés 1904. évi 88/6294. illetve 1905. évi 154/9064. sz a kelt határozatával az abban részletezett módositásokkal elfogadott három terv, egy költségvetés, egy műszaki feltételek szerint, illetve az azokban kitüntetett minőségü anyagokból, valamint azokban kitett méretekhez képest és ott leirt módon elkészitését vállalkozás utján eszközli.

A vállalkozás zárt-ajánlatok utján történik. Az irásbeli ajánlatok mintája a következő:

„Én alulirott a székesfehérvári 6431 sz. betétben 1 sor 1785/2. b. helyen Székesfehérvár szab. kir. város által épiteni határozott Mantz János-féle kisded-óvoda megépitésénél és teljes elkészitésénél előforduló összes munkálatokat s ahhoz tartozó anyag beszerzéseket és szállitásokat miként azok a meglevő és általam betekintett épitési okmányokban nevezetesen a közgyülési határozat értelmében módositott három épitési tervben, egy költségvetésben és egy műszaki feltételekben kitüntetve vannak, illetőleg az épitési bizottság későbbi rendelkezései szerint szükségessé válandanak a velem közölt költségvetés minden egyes tételeinélkitett egységi árakból . . . % . . . azaz: száztóli engedés, felülfizetés mellett elvállalom; egyuttal kijelentem, miszerint az ezen munka teljesitésére vonatkozólag Székesfehérvár szab. kir. város Tanácsának 1905. évi 10457. sz. a. kelt határozatával megállapitott feltételeket ismerem és azokat magamra nézve kötelezőknek kijelentem."

A kivánt bánatpénz tejében 1700 kor. szóval Egyezerhétszáz koronát készpénzben, következő értékpapirokban . . . . . Székesfehérvár szab. kir. város pénztárába . . . . napló szám alatt letettem.

Kivülről

„Ajánlat a székesfehérvári Mantz János-féle kisdedóvoda épitésénél előforduló összes munkálatokra."

Csak oly zárt ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a munkálatok teljesitésére iparhatósági jogosultsággal biró vállalkozótól származnak, 1700 korona a városi pénztárba történt letétele által biztositva van és a zárt ajánlatok benyujtására kitüzött 1905. évi augusztus hó 18-ik napjának délelőtti 10 órájáig a város közigazgatási iktató hivatalba benyujtatnak.

A költségvetési ár 33069 korona 30 fillér.

A munka befejezése 1906. évi május hó 1-éig eszközlendő.

Ajánlatok csak a költségvetésben kitett egységi árak után számitandó százalékokban tétethetnek.

Egyéb feltételek betekintése vagy felvilágositások a mérnöki hivatalban (Szögyényi-Marich-ház) nyerhető.

Székesfehérvárott, 1905. évi Julius hó 30-án.

Polczer Péter
gazd. tanácsos.

Meghivó.

A FEJÉRVÁRCSURGÓI KER. FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET

f. é. augusztus 13-án d. u. 3 órakor

a róm. kath. iskola tantermében

KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a szövetkezet tagjait meghivja

az Igazgatóság.

A közgyülés tárgyai:

1. Elnök választás.
2. Az igazgatósági tagok 3 éves megbizatása lejárván, uj igazgatósági tagok választása.
3. Inditványok.

A Horog-utca 12. sz. ház, mely teljesen jó karban a modern követelményeknek épült ház, szabadkézből eladó. A ház jelenlegi bérjövedelme évi 800 korona. Érdeklődők forduljanak DVORSZKY IMRE háztulajdonoshoz.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad. viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYAR

Kronsteiner Károly

Bécs, III., Haupstr. 120., saját házában.

Kivánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle uj zománc. Homlokzat-festéke hatós. védve.

Ötven különböző minta, vizzel keverhető, mosható, viharmentes, tüzálló, zománcozott, csak egyszerü mázolás. Jobb mint az olajfesték. Évek során szállitja cs. és kir. uradalmak, katona- és civilintézőségnek, vasutaknak stb. **Minden résztvett kiállitáson első díjjal jutalmazva.** Legolcsóbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. **Egy négyzetméter ára 2½ kr.** Meglepő eredmény. **Homlokzat-festék,** viharmentes, mészben oldható, 40 minta olajfestékkel azonos. Kgr.-ja **12 kr.-tól** följebb.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000097